

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика викладання футболу

Освітня програма «Фізична культура і спорт»
Перший (бакалаврський) рівень»

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
спортивно-педагогічних дисциплін
Протокол № 4 від “20” листопада 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія і методика викладання футболу
Викладач (-і)	Синиця Андрій Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Контактний тел. викладача	+380505497670
Е-mail викладача	andrii.synytsia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Стадіон «Наука», кожного вівторка о 16.30

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна призначена для студентів другого курсу спеціальності 017 Фізична культура і спорт та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо методики навчання гри у футбол, оволодіння технікою основних технічних елементів, оволодіння знаннями з техніки та тактики гри польового гравця та воротаря, виконання контрольних нормативів з технічної та фізичної підготовки.

3. Мета та цілі дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія і методика викладання футболу» формує у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення гри у футбол. Оволодіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для секційної роботи в ДЮСШ.

Основними завданнями дисципліни «Теорія і методика викладання футболу» є:

- надання майбутнім спеціалістам знань, вмінь і навичок аналізу і проведення занять з футболу в секційній, позакласній роботі та ДЮСШ;
- навчити студентів використовувати гру в реалізації освітньої і виховної мети;
- формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я і фізичного вдосконалення;
- фізичне та спортивне вдосконалення студентів;
- набуття необхідних знань, навичок та вмінь з основ теорії, методики організації і проведення занять з футболу;
- вивчення правил змагань та методики суддівства змагань з футболу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- зміст навчального матеріалу з курсу;
- правила поведінки й техніки безпеки, вимоги правил гігієни і санітарії на заняттях, а також під час футбольних матчів;
- основні структурно-змістовні особливості гри у футбол, як виду змагальної діяльності;
- теоретичні основи фізичної підготовки футболіста та виконання техніко-тактичних дій під час гри у футбол;
- основи Правил гри у футбол;

вміти:

- виконувати технічні способи та тактичні дії, заплановані у навчальних модулях;
- володіти навичками гігієни, санітарії, техніки безпеки на заняттях і змаганнях з футболу;
- самостійно працювати з літературними джерелами, готувати реферати.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ЗК4. Здатність працювати в команді.
ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ФК2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.
ФК8. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.
ФК10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
ФК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
ПРН7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПРН11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
ПРН17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
ПРН18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.
ПРН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекційні	4
Практичні	26
Самоостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	017 фізична культура і спорт	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Теми занять	Кількість годин		
	лекції	практичні	сам. роб
Тема 1. Вступ. Історія розвитку футболу.			6
Тема 2. Особливості підготовки футболістів. Види підготовки.	2		6
Тема 3. Організація і проведення змагань з футболу.	2	2	10
Тема 4. Удари по м'ячу внутрішньою, середньою і зовнішньою стороною стопи та носком. Способи переміщення футболістів. Методика початкового навчання ударів по м'ячу різними частинами стопи у футболі.		2	4

Тема 5. Техніка виконання і навчання зупинки м'яча середньою частиною підйому, стегном, груддю, головою, удари по м'ячу головою.		2	4
Тема 6. Техніка навчання ведення м'яча у футболі. Методика початкового навчання ведення м'яча різними частинами підйому та перекатами.		2	4
Тема 7. Техніка виконання і навчання відволікаючим рухам в міні-футболі та футболі. (фінти)		2	4
Тема 8. Техніка навчання відбору м'яча.		2	4
Тема 9. Методика навчання командним діям у нападі та захисті.		4	4
Тема 10. Контрольні нормативи з технічної і фізичної підготовки		4	6
Тема 11. Навчальна практика (проведення занять з методики викладання футболу)		6	8
Всього годин з курсу.	4	26	60

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів
Практичні навички	Робота на парах	50
Теоретичні знання	Тестування, усна відповідь	20
Самостійна робота	Індивідуальні завдання, КСР	30
Максимальна кількість балів		100

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навч. роботи	Графік навчального процесу								ІЗ	ІН	Разом
	Номер практичного заняття							КСР			
	1,2	3,4	5-6	7-8	9-10	11	12-13				
Т	100		100		100		100				10
УВ	100	100	100	100	100	100	100				10
ІН	100	100	100	100	100	100	100			100	50
СР								100	100		30
Разом											100

Примітка. Позначено:

Т – тестовий контроль знань;

УВ – усна відповідь;

ІН – практичні навички;

СР – самостійна робота;

КСР - контроль самостійної роботи.

Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за **100 бальною шкалою**.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за практичні навички (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,25, відповідно максимальний бал за **практичні навички** може скласти **25 балів**), отриманих балів за **самостійну роботу** (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти **10 балів**), оцінки за **теоретичні знання** (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,15, відповідно максимальний бал може скласти **15 балів**) і оцінки, отриманої за **екзамен** (максимальний бал – **50 балів**), що в сумі максимально може скласти **100 балів**.

Теоретичні знання студентів оцінюються шляхом тестування та їх усної відповіді на заняттях. Максимальна кількість балів за даний вид робіт становить – **20 балів**.

Тестовий контроль рівня знань студентів проводиться під час кожного практичного заняття і реалізується в системі дистанційного навчання або на паперових носіях.

Максимальна кількість балів, набрана під час тестового контролю на кожному практичному занятті, становить 100 (виставляється згідно % правильних відповідей).

Проходження всіх тестових завдань є обов'язковим для кожного студента.

На кожному занятті студент може отримати оцінку за **усну відповідь** (УВ), участь у дискусії, розв'язування ситуаційних задач тощо. Максимально можлива кількість балів під час кожного заняття – 100.

Під час **практичних занять** студенти виконують практичні роботи з метою оволодіння практичними навиками (ПН). За кожним тематичним модулем передбачено виставлення оцінки за практичні навички. Оцінка виставляється за результатами виконання практичних видів робіт. Виконання всіх видів практичних робіт і здача супровідної документації є обов'язковою для усіх студентів. Максимально можлива кількість балів, яку може отримати студент за **практичні навички** становить **50 балів**.

Оцінка **самостійної роботи студентів** здійснюється шляхом тестування **КСР** та виконання **індивідуальних завдань**.

Максимальна кількість балів за даний вид робіт становить – **30 балів**.

Індивідуальне завдання (ІЗ) є обов'язковим для виконання кожним студентом. Реалізується виконання індивідуального завдання шляхом підготовки та оприлюднення презентації-доповіді згідно обраної тематики.

Тематика для індивідуальних завдань є розроблена у відповідності до актуальних питань галузі та згідно програмного матеріалу курсу.

Можливе формулювання індивідуальної теми за межами пропонованої тематики з урахуванням бажання студентів, їх існуючих вмінь, навиків та уподобань, імовірного майбутнього працевлаштування, а також спортивної спеціалізації. Відбувається це за результатами індивідуальної співбесіди.

Максимально можлива кількість балів за індивідуальне завдання -100.

Індивідуальні завдання оприлюднюються у вигляді доповіді - презентації на відповідному практичному занятті згідно встановлених дат і термінів. Якщо індивідуальне завдання не було представлено вчасно без поважної причини, отримати максимальну кількість балів неможливо.

Контроль самостійної роботи (КСР) відбувається згідно затвердженого університетом графіка навчального процесу за розкладом.

Для цього студент має самостійно опрацювати програмові питання у відповідності до теми.

З темами, які виносяться на контроль самостійної роботи, студент знайомиться на початку семестру. У методичних рекомендаціях до контролю самостійної роботи вказується тема (и), перелік програмових питань, які студент має опанувати, літературні джерела для опрацювання та інші матеріали за необхідності.

Контроль самостійної роботи реалізується шляхом проходження тестування на платформі дистанційного навчання або на паперових носіях.

Максимально можлива кількість балів, яку студент може набрати під час тестового контролю самостійної роботи – 100.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

80-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

70-79 балів - Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, допускаючи незначні помилки.

60-69 балів - Студент володіє навчальним матеріалом поверхово; ознайомлений з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді плутає поняття, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість; планує та виконує частину завдань з допомогою викладача.

50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), спортивний інвентар, таблиці, стенди, муляжі та інше
-----------------------------------	--

7. Рекомендована література

Основна література

1. Братусь В.І. Сторінки історії фут залу в Україні Київ – 2011 – 484 с.
2. Губа В.П. Теорія і методика міні-футболу (футзалу). Підручник Київ, Спорт - 2016, 200 с.
3. Дублінський А.В., Ященко А.Г., Нколаєнко В.В. Спортивний відбір у футболі Київ – 2003 – 135 с.
4. Заболотній Д. А. Футбол. Основи методики навчання гри: навчально-метод. посібник / О.А. Заболотній, М.П. Костенко, В. П. Краснов, - Ніжин: НДУ ім.. М. Гоголя, 2015 – 58 с.
5. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту) Навчальний посібник Вінниця 2014 – 616 с.
6. Лапочук Н.О., Удачина Л.А. Організація та суддівство змагань з видів спорту. Навчально-методичний посібник Маріуполь, 2014. - 51с.
7. Лисенчук Г. А. Тактика футболу. / Г. А. Лисенчук., В.Г. Лоос, В. Г. Догадайло. – К., 1991 – 88 с.
8. Організація та проведення змагань з міні-футболу: Методичні рекомендації для студентів та викладачів аграрних ВНЗ Київ – 2009 Укладачі: С.І.Присяжнюк О.С.Сиротін М.І.Лазарев, Київ – 2009- 130 с.
9. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання студентів як компонент професійної освіти : Навчальний посібник / С.І. Присяжнюк, Д.Г. Оленєв, В.П. Краснов. – К: НУБіП України, 2018 – 571 с.
10. Римик Р.В. Професійна майстерність тренера. Навчально-методичні рекомендації для самостійної підготовки / Р.В.Римик, Л.Б. Маланюк, А.В. Синиця – Івано-Франківськ: Вид. Кушнір., 2019.–96с.
11. Стасюк Р.М., Левковець О.Г. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів елементів гри в міні-футбол Методичний посібник, Суми – 2017., 82 с.
12. Тягур Р.С., Синиця А.В., Кондур О.С., Маланюк Л.Б., Римик Р.В. Педагогіка спорту: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2023. 424 с.
13. Футзал: правила гри 2014/2015 pp., FIFA-Strasse 20 8044 Zurich Switzerland, переклад українською мовою Федерація футболу України 2013р. – 155 с.
14. Хосе Венансио Лопес Йерро. Руководство UEFA для тренерів по футзалу: УЄФА, Ньон, квітень 2017 г. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), route de Genieve 46, 1260 Nyon, Швейцарія 2017, Переклад: Libero Language Lab, Богдан Буга, Кирил Семенов, Сергей Закин – 202 с.
15. Хотенцева О.В., Костенко М.П., Фізичне виховання: метод. рекомендації з техніко-тактичних дій в міні-футболі для усіх напрямків підготовки бакалаврів денної форми навчання. – Вінниця: ТОВ «Фірма Планер», 2016. – 42 с.

Додаткова література

1. Вихров К. Л. Змагання з футболу / К. Л. Вихров. – Київ : Здоров'я, 1981. –109 с.
2. Горбуля В.О., Горбуля В.Б., Єсіонова Г.О., Горбуля О.В. Фізичне виховання: футбол: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» усіх напрямів підготовки. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 95 с.
3. Мошенець О. Д. Методика навчання вправ із футболу / О. Д. Мошенець // Фізичне виховання в школах України. – 2011. – № 8. – С. 25–29.
4. Легкий Левко Михайлович. Історія світового футболу: енциклопедичний довідник. Т.: Навчальна книга. Богдан, 2010. 576 с.
5. Лисенчук Г.А. Тактика футболу. Київ: Олімпійська літ-ра, 1991. 88с. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів. Київ : Олімпійська література, 1995. 317с.
6. Ріпак І. Футбол : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2010. 224 с.
7. Чубур А. І. Вправи на вдосконалення техніки гри в футбол / А. І. Чубур // Фізичне виховання в школах України. – 2016. – № 5. – С. 29–35.

Електронний ресурс

<http://faqukrgur.ru/budinok/12362-jak-provesti-trenuvannja-z-mini-futbolu.html>

<https://sport.ua/.../25638-studencheskaya-sbornaya-ukrainy>

https://zik.ua/studentska_zbirna_ukrainy_z_futзалу_vyyshla_do_14_finalu_chs2

https://reposit.unisport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/624/Fytzal_1.pdf?sequene

totalsport.ua/takticheskie-osobennosti-mini-futbola-ar-35.html

<https://futsalki.ru>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника➤ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету
---------------------------------	--

	<p>імені Василя Стефаника</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. ➤ Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/.
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується « Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
---------------------------	---

Викладач:

Синиця Андрій Володимирович